

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

DOI 10.62731/mcnd-31.05.2024.001

ВИДИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Степанків Н.З.

аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Умови функціонування вітчизняних підприємств вимагають урізноманітнення діяльності товарами і послугами, які забезпечують їх ефективне функціонування. Урізноманітнення діяльності дозволить підприємствам застрахувати себе від збитку і ліквідації у випадку зниження попиту на певний вид продукції. Тобто, основою ефективного функціонування сучасного підприємства є вдало продумана диверсифікація. Однак, стрімкі, динамічні та непередбачувані зміни середовищ функціонування підприємств викликані в основному критично непередбачуваними чинниками [1, с. 123] ускладнюють можливості та ефективність використання певного виду диверсифікації у чистому вигляді.

Найбільш поширеними та використовуваними видами диверсифікації є запропоновані Ф.Котлером [2]:

- Концентрична (вертикальна) диверсифікація;
- Горизонтальна диверсифікація;
- Конгломератна диверсифікація.

Також, диверсифікація може відбуватися відносно різних сфер діяльності [3]: маркетингу; фінансів; виробництва тощо. Крім цього, виділяють диверсифікацію товару, ринку, споживачів, точок продажу тощо. Однак, впровадження на підприємстві того чи іншого виду та типу диверсифікації робиться відповідно певних причин. Тому, застосувавши, наприклад, концентричну диверсифікацію через диверсифікацію товару, яка зумовлена причиною появи попиту на цю продукцію, доречним буде виділення такого виду диверсифікації як спровокована. Іншими видами диверсифікації виділених відповідно причин її здійснення можуть бути:

- залежна диверсифікація, яка виникає в результаті зміни умов функціонування основних стейкхолдерів;
- підтримуюча, яка пов'язана із необхідністю виготовлення певних деталей до основного продукту;
- наслідуюча, яка виникає як наслідок до наявного на підприємстві виробництва, товарів та послуг;
- автономна (самостійна), яка виникає в результаті певних ідей керівництва.

Використання пропонує видів диверсифікації дозволить підприємствам чітко сформулювати моделі взаємодії (через вибудовані взаємозв'язки) різних бізнес структур диверсифікаційного утворення залежно застосовуваного ними виду

диверсифікації. Виділення таких окремих моделей взаємодії різних бізнес структур диверсифікаційного утворення дозволить сформулювати універсальний набір заходів управління цими структурами.

Список використаних джерел:

1. Залуцька Х.Я., Гнат І.А., Пастернак В.М. Класифікація чинників впливу на діяльність сучасних підприємств // Scientific research: theoretical foundations and practical applications: collection of abstracts of the VII International scientific and practical conference, January 24–26, 2024, Vienna, Austria. – 2024. – С. 122–124.
2. Котлер Ф. Основы маркетинга / Котлер Ф.; [пер. с англ. Е. М. Пеньковой]. – М.: Прогресс, 1992. – 567 с.
3. Хаустова В. Є. Диверсифікація і інтеграція як форми забезпечення стратегічних орієнтирів управління розвитком підприємств. Бізнес Інформ. 2020. №12. С. 482–494.